

Nr 30.

Ankom till riksdagens kansli den 9 maj 1934 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående ändring av lagstiftningen rörande värnpliktiga, vilka hysa samvetsbetänkligheter mot värnpliktstjänstgöring.

Andra lagutskottet har till behandling i ett sammanhang förehaft två inom riksdagen väckta, till lagutskott hänvisade motioner, nämligen nr 111 i första kammaren av herr *Johansson, Johan Bernhard, m. fl.* samt nr 223 i andra kammaren av herr *Lindman*.

I motionerna, vilka äro likalydande, har hemställts, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om snara åtgärder i syfte att undanröja de uppenbara brister, som vidlåda lagen om värnpliktiga, vilka hysa samvetsbetänkligheter mot värnpliktens fullgörande i vanlig ordning, ävensom rörande bestämmelser om straffpåföljd för den, som obehörigt utnyttjar lagens föreskrifter eller lämnar medhjälp därtill.

Uti motionerna har hänvisats till den motivering, som anförts i en av herr *Johansson, Johan Bernhard, m. fl.* väckt, till statsutskottets behandling hänvisad motion, I: 110, om ökning av vissa anslag under fjärde huvudtiteln. Beträffande de skäl, som åberopats till stöd för den i de nu förevarande motionerna gjorda hemställan, får utskottet hänvisa till motionen I: 110 (särskilt sid. 11—12).

Lagen den 12 juni 1925 om värnpliktiga, vilka hysa samvetsbetänkligheter mot värnpliktstjänstgöring, innehåller i 1 § den bestämmelsen, att värnpliktig, som på grund av religiös övertygelse eller av annan jämförlig orsak hyser allvarliga samvetsbetänkligheter mot värnpliktstjänstgöring i den ordning, värnpliktslagen föreskriver, skall kunna få fullgöra viss annan tjänstgöring. Om hans samvetsbetänkligheter avse tjänstgöring med vapen, kan han få fullgöra sin tjänstgöring vid krigsmakten utan att övas i vapnets bruk eller bära vapen eller ammunition (§ 1 a)). Avse däremot hans samvetsbetänkligheter varje tjänstgöring vid krigsmakten, kan han i stället för sådan tjänstgöring få utföra civilt arbete för statens räkning (§ 1 b)). Tillstånd att fullgöra värnpliktstjänstgöring på sätt i 1 § sägs meddelas av vederbörande inskrivningsrevision (§ 2). Beträffande samvetsömma värnpliktiga är tjänstgöringstiden längre än för andra värnpliktiga (§ 3). Den, som full-

gör tjänstgöring enligt § 1 a) skall tjänstgöra ett antal dagar, som med 90 överstiger det sammanlagda antalet dagar, varunder tjänstgöring i fredstid enligt § 27 mom. 1 eller 2 värnpliktslagen skolat åligga honom. Utföres arbete enligt § 1 b) utgör motsvarande ökning i antalet tjänstgöringsdagar 120.

Genom *kungörelse den 23 december 1925* (nr 516) hava i administrativ ordning (med stöd av § 9 i lagen) utfärdats vissa tillämpningsföreskrifter. Vid ansökan av värnpliktig att få fullgöra tjänstgöring enligt lagens bestämmelser skall (enligt 1 § i kungörelsen) fogas vissa intyg rörande sökanden. Värnpliktig, vars samvetsbetänkligheter grunda sig på religiös övertygelse, skall förete intyg, utfärdat av präst i den församling, där sökanden är kyrkobokförd (resp. präst i främmande trossamfund), vilket intyg skall uttryckligen angiva, antingen vilken uppfattning intygsgivaren bildat sig i frågan, huruvida sökanden hyser allvarliga, på religiös övertygelse grundade samvetsbetänkligheter mot visst angivet slag av värnpliktstjänstgöring i den ordning, värnpliktslagen föreskriver, eller mot varje slag av tjänstgöring vid krigsmakten, eller ock att samma fråga undandrager sig intygsgivarens bedömande. Skälen för vad sålunda angives skola i varje fall finnas införda i intyget. Religiöst samvetsöm värnpliktig skall vidare förete intyg, utfärdat på heder och samvete av två andra, myndiga, ojäviga och trovärdiga personer, att de anse sökanden hysa allvarliga, på religiös övertygelse grundade samvetsbetänkligheter mot tjänstgöring i vanlig ordning eller vid krigsmakten överhuvud. Intyget skall innehålla upplysning om de omständigheter, på vilka intygsgivarnas omdöme grundas. — Värnpliktig, vars samvetsbetänkligheter hava annan grund än religiös övertygelse (etiskt samvetsöm), skall förete dels skriftlig, på heder och samvete angiven försäkran av sökanden själv angående hans samvetsbetänkligheter, dels intyg av polismästare eller stadsfiskal i stad eller landsfogde eller landsfiskal på landet i fråga om sökandens vandel, dels ock intyg, utfärdat på heder och samvete av två myndiga, ojäviga och trovärdiga personer av enahanda beskaffenhet som motsvarande för religiöst samvetsömma föreskrivna intyg.

Bestämmelser om straffpåföljd för den, som obehörigt utnyttjar lagens föreskrifter eller lämnar medhjälp därtill, förefinnas icke.

Den första reglering genom lag av särskild tjänstgöring för värnpliktiga, vilka hysa samvetsbetänkligheter mot värnpliktstjänstgöring, tillkom i vårt land genom lag den 21 maj 1920. Den omfattade allenast religiöst samvetsömma. Vid behandlingen av den proposition (nr 165), genom vilken förslag till nämnda lag förelades riksdagen, anförde andra lagutskottet (utlåtande nr 24), bland annat:

Utskottet ville icke förneka, att fall av samvetsbetänkligheter, vilka icke grundade sig på religiösa motiv utan på etiska, sociala eller andra skäl, kunde inträffa, där statens efterlåtenhet med avseende på utkrävan-

det av medborgarens skyldighet enligt värnpliktslagen kunde vara lika väl motiverat som då samvetsbetänkligheterna grundade sig på religiös övertygelse. Men utskottet fann sig av flera skäl ej kunna av denna anledning avstå från kravet på religiös övertygelse som grund för berörda samvetsbetänkligheter. — Utskottet ville uttala, att det ansåge självklart, att »religiös övertygelse» gäves en mycket vidsträckt betydelse, så att övertygelsen ej förutsattes behöva bottna i viss kyrklig eller kristen åskådning. Med en sådan tolkning torde, i betraktande av de obestämda gränserna för vad som menades med religiös övertygelse, i regel de tänkta fall av etiska samvetsbetänkligheter, för vilka man kunde finna särskild anledning att ömma, kunna inrymmas under lagens bestämmelser.

1920 års lag gällde till och med 1925 års utgång.

Genom proposition, nr 210, framlades för 1925 års riksdag förslag till ny lag i ämnet. Med värnpliktiga, som hyste »allvarliga, på religiös övertygelse grundade samvetsbetänkligheter» mot värnpliktstjänstgöring i vanlig ordning, likställdes i förslaget även sådana, vilka av »annan jämförlig orsak» hyste dylika samvetsbetänkligheter. Första särskilda utskottet erinrade i utlåtande (nr 2) över propositionen och i samband därmed stående motioner, bland annat, om andra lagutskottets vid 1920 års riksdag ovan omförmälda uttalanden samt yttrade vidare:

Som föredragande departementschefen framhållit, hava erfarenheterna icke givit vid handen, att lagtillämpningen gått i den riktning, [andra lag-] utskottet sålunda avsett.

De skäl, som föranlett att de s. k. etiskt samvetsömma hittills ställts utanför den särskilda lagstiftningen om samvetsömma, torde huvudsakligen vara att hänföra till en befarad svårighet att mäta och pröva allvaret av de påstådda samvetsbetänkligheterna samt en farhåga för att på så sätt bereda väg för simulation. För utskottet står det emellertid klart, att man numera icke kan underlåta att taga behörig hänsyn även till den art av samvetsbetänkligheter, som äger annan än rent religiös grund, och detta synnerligast som i våra grannländer Norge och Danmark ävensom i Nederländerna andra än religiösa samvetsbetänkligheter få göra sig gällande. Såsom departementschefen även understrukt, ankommer det givetvis på den värnpliktige att nöjaktigt styrka allvaret av sina betänkligheter, och bör prövningen av dessa icke ställa sig svårare i vårt land än i de länder, där en lagstiftning i förevarande avseende redan är genomförd. Efter företagen prövning har utskottet funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag i nu förevarande hänseende.

Mot utvidgningen av 1 § i lagen till att omfatta samvetsbetänkligheter icke blott av religiöst utan även av etiskt slag anmäldes reservation av sju utskottsledamöter.

Riksdagen biföll särskilda utskottets förslag.

De därvid antagna bestämmelserna i 1 § hava därefter icke undergått någon förändring.

Frågan om ändringar i lagstiftningen angående samvetsömma värnpliktiga har under de senaste åren från militära myndigheters sida dragits under Kungl. Maj:ts prövning.

I skrivelse den 15 september 1932 har *chefen för norra arméfördelningen* anfört, bland annat:

Erfarenheterna från de senaste årens inskrivningsförrättningar synas giva vid handen, att de bestämmelser, vilka gälla ifråga om värnpliktiga, som hysa samvetsbetänkligheter mot värnpliktstjänstgöring i vanlig ordning, i vissa fall torde vara i behov av ändring.

Under de senaste två åren har antalet samvetsömna värnpliktiga inom norra arméfördelningen och särskilt inom Västernorrlands inskrivningsområde i hög grad stegrats. Antalet uppgick år 1930 till 35, år 1931 till 118 samt år 1932 till 127.

Härvid är dock att märka, att antalet värnpliktiga, som anfört religiösa skäl för sina samvetsbetänkligheter, är relativt litet i förhållande till antalet värnpliktiga, som åberopa andra eller s. k. »etiska» skäl. Så hava av 127 samvetsömna inom Västernorrlands inskrivningsområde innevarande år 21 anfört religiösa skäl och 106 andra skäl.

Den ur militär synpunkt allvarligaste olägenheten av ifrågavarande rörelse är, att ett stort antal värnpliktiga, ej blott i krig utan även i fred, vilka på grund av god kroppsbeskaffenhet bort uttagas till krigstjänst, nu i stället uttagas till depåttjänst. På grund härav måste ett flertal värnpliktiga tillhörande besiktningsgrupp 2 uttagas till linjetjänst, för att den bestämda linjekontingenten skall bliva fulltalig. Ett betydande antal av de samvetsömna tillhör besiktningsgrupp 1, d. v. s. de för den militära tjänsten i fysiskt avseende värdefullaste värnpliktiga.

En annan synpunkt, som också förtjänar att beaktas, är att, därest antalet samvetsömna värnpliktiga under kommande år blir lika stort eller kommer att ytterligare ökas, det torde bliva svårt att bereda dem civilt arbete för statens räkning. I tider av stor arbetslöshet är denna olägenhet beaktansvärd, då härigenom arbetstillfällena för de arbetslösa minskas.

Gällande bestämmelser synas icke giva nöjaktig säkerhet för att icke inskrivningsskyldiga, vilka av olust för värnpliktstjänsten i vanlig ordning vilja undandraga sig densamma, lyckas göra det, utan att de verkligen hysa sådana allvarliga samvetsbetänkligheter, som givetvis varit lagens mening.

Men även om den samvetsömme för tillfället har vissa betänkligheter av berörda art, torde det ofta vara svårt, till och med för den samvetsömme själv, att kunna avgöra, huruvida betänkligheterna äro av allvarligt slag, särskilt i sådana fall, då desamma föranletts av en ivrig agitation omedelbart före inskrivningsförrättningen. Det visar sig också, att betänkligheterna ej alltid äro så fast grundade utan lätt övergivas. Det är även naturligt, att en yngling i 20-årsåldern, som kanske aldrig förut ägnat en tanke åt dessa frågor, ej har så lätt att avgöra denna svåra angelägenhet. På grund härav synes frågan om samvetsömhet ej böra avgöras vid den första inskrivningsförrättningen, utan uppskov med inskrivningen till nästföljande år bör i varje fall meddelas den samvetsömme, så att han får erforderlig tid att betänka sig. Härmed erhålles större säkerhet för att allvaret i hans samvetsbetänkligheter är verkligen grundat, än vad nu är fallet.

Bestämmelserna rörande intygsgivningen hava också visat sig vara, särskilt i fråga om betänkligheter mot värnplikten av annan art än religiösa sådana, av något löslig art. I den mån kännedom om denna svaghet i gällande bestämmelser sprids, är det fara för att anmälningar-

na om samvetsbetänkligheter skola taga ännu mer ökad omfattning, helst som en hänsynslös försvarsfientlig propaganda tydligen målmedvetet bearbetar ungdomen i sådan riktning. Som författningen nu är, kan snart sagt vilken försvarsolustig yngling som helst av tvenne likasinnade få intyg om sina betänkligheter, och sedan av någon känd person bestyrkt, att de tvenne intygsgivarna äro trovärdiga och ojäviga personer. Bestämmelserna rörande intygen torde böra skärpas därhän, att större säkerhet vinnes för att intygen äro väl grundade; sålunda böra intygsgivarna styrka, att de känt den sökande under viss ej alltför kort tid.

I samband härmed får jag hemställa, att ändrade bestämmelser synas erforderliga uti inskrivningsförordningen om huru förfaras skall med värnpliktig, som erhållit tillstånd att fullgöra tjänstgöring på sätt som föreskrives i § 1 i lagen om samvetsömna värnpliktiga men som sedan dylikt tillstånd erhållits begär att få fullgöra sin värnplikts-tjänstgöring i vanlig ordning.

Med anledning av vad ovan anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte taga under övertvägande att vidtaga åtgärder i syfte att här omnämnda missförhållanden beträffande värnpliktiga, vilka hysa samvetsbetänkligheter mot värnpliktstjänstgöring, måtte bliva undanröjda.

Såsom yttrande över chefens för norra arméfördelningen skrivelse av den 15 september 1932 har *chefen för generalstaben* i skrivelse den 4 mars 1933 anført, bland annat:

Intygen rörande »de allvarliga samvetsbetänkligheterna mot värnpliktens fullgörande i den ordning värnpliktslagen föreskriver» vila ofta på mycket lösa grunder. Att ett dylikt förhållande vinner utbredning är knappast ägnat att förvåna, så som bestämmelserna utan påföljd synas kunna tillämpas.

En av anledningarna till att antalet s. k. etiskt samvetsömna varit påfallande stort inom Västernorrlands inskrivningsområde synes vara den propaganda, som vissa inom landet verkande försvarsfientliga s. k. fredsföreningar bedrivit.

För att *effektivt* råda bot för missbruk, som påvisats i chefens för norra arméfördelningen skrivelse, torde endast finnas en möjlighet, nämligen att minska lagens giltighetsområde, så att erforderlig kontroll kan utövas.

Erfarenheterna angående lagen av den 21 maj 1920 visa, att svårigheterna att pröva samvetsbetänkligheter av religiös art understundom varit stora. Missbruk av den art, som ägt rum inom Västernorrlands inskrivningsområde de senaste åren, har dock under nämnda lags giltighetstid, såvitt kunnat utredas, icke ägt rum, i varje fall icke i nämnvärd utsträckning. Enär sålunda dessa lagbestämmelser varit väl avvägda, synes en återgång till dem vara befogad. Erfarenheterna från motsvarande lagstiftning utomlands tala även härför.

Skola nu gällande bestämmelser trots de påvisade olägenheterna allt fortfarande i princip äga giltighet, är det nödvändigt att vidtaga åtgärder för att förebygga missbruk. Den utväg, som i detta hänseende torde medföra det bästa resultatet, är att genom en reglering av tjänstgöringstidens längd göra undantagsbestämmelserna mindre lockande.

En annan restriktion, som lämpligen kan anbefallas jämsides med den ovan föreslagna och som, därest en förlängning av tjänstgöringstiden för

närvarande icke låter sig genomföras, kan tillämpas oberoende härav, är viss ändring av bestämmelserna rörande intygs avgivande. Värnpliktiga, som hysa religiösa samvetsbetänkligheter, kunna i de flesta fall avfordras intyg av personer i mer eller mindre officiell ställning. Så torde emellertid icke vara fallet med de värnpliktiga, vilkas betänkligheter grundas på andra skäl. Vägen att genom intyg eliminera möjligheterna till simulation av s. k. etiska samvetsbetänkligheter synes visserligen mycket vanskelig. Erfarenheterna tala härvidlag ett tydligt språk. Men om bestämmelserna rörande avgivande av intyg skärpas därhän, att intygsgivarna på heder och samvete måste förklara, att de väl känt den intygssökande och hans inställning till värnpliktstjänstgöringen under en relativt lång tid, icke understigande sex månader, synes det icke vara omöjligt att något minska den vårdslöshet i intygsgivningen, som i stor utsträckning förekommit.

Dessutom böra de bestämmelser i inskrivningsförordningen, som påtalas av nämnda arméfördelningschef och som angiva, huru förfaras skall med värnpliktig, som erhållit tillstånd att fullgöra tjänstgöring på sätt som föreskrives i § 1 i lagen om värnpliktiga, vilka hysa samvetsbetänkligheter mot värnpliktstjänstgöring, men som sedan dylikt tillstånd erhållits, begär att få fullgöra sin värnpliktstjänstgöring i vanlig ordning, förtydligas.

På grund av vad ovan anförts får jag härmed föreslå att därest lagen om värnpliktiga, vilka hysa samvetsbetänkligheter mot värnpliktstjänstgöring, för närvarande icke kan ändras att gälla endast dem, som hysa betänkligheter av religiös art, sådan ändring av nu gällande lagbestämmelser föreslås riksdagen, att för samtliga värnpliktiga, som på grund av samvetsbetänkligheter fullgöra värnpliktstjänstgöring genom civilt arbete, tjänstgöringstiden bestämmes till sammanlagt 380 dagar, samt att bestämmelserna i kungörelsen den 23 december 1925 (nr 516) angående tillämpning av lagen den 12 juni 1925 (nr 338) om värnpliktiga, vilka hysa samvetsbetänkligheter mot värnpliktstjänstgöring, ändras därhän, att förutom vad som redan finnes anbefallt, vederbörande intygsgivare skola förklara, att de under minst sex månader väl känt den intygssökande och hans betänkligheter mot värnpliktstjänstgöringen.

I egenskap av befälhavare för Jämtlands inskrivningsområde har *chefen för Jämtlands fältjägerregemente* i skrivelse den 14 juni 1933 till chefen för norra arméfördelningen anmält, att antalet samvetsömma inom Jämtlands inskrivningsområde syntes vara i tillväxt. Ökningen omfattade huvudsakligen etiskt samvetsömma. Dessas antal uppgick nämligen 1933 till 13 mot tidigare 1 å 2. Antalet religiöst samvetsömma hade under en följd av år varit nästan konstant (omkring 20). Regementschefen, som förmenat, att anledningen till samvetsömhetens allt större spridning till stor del vore en följd av den ytliga handläggning av ifrågavarande ärenden, som i allmänhet syntes bestå av inskrivningsmyndigheterna, har rekommenderat införandet av ett frågesystem att föreläggas den samvetsömma och hans intygsgivare till besvarande. Frågorna, upptagna å särskilda formulär, borde utarbetas av härför särskilt lämpliga, i psykolo-

giska och etiska frågor kunniga personer. — Chefen för norra arméfördelningen har sedermera överlämnat denna skrivelse till Kungl. Maj:t.

Medicinalstyrelsen har i utlåtande över chefens för Jämtlands fältjägarregemente skrivelse anfört, bland annat, att det av honom framlagda förslaget mera syntes syfta till en kontroll av de avgivna förklaringarnas sanningsenlighet än till en psykologisk analys av samvetsbetänkligheternas art. Det syntes därför medicinalstyrelsen lämpligt, att för den vägledning, som de föreslagna formulären avsåge att åvägabringa, i första hand praktisk juridisk sakkunskap borde anlitas. Det torde emellertid kunna starkt ifrågasättas, huruvida ett utfyllande av detaljerade på förhand kända frågeformulär vore ägnat att i avsett syfte klargöra fallet. Styrelsen hölle före, att den utredning, som vid inskrivningsförrättningen stode att vinna utöver vad ansökningshandlingarna meddelade, under alla förhållanden måste bliva skäligen ofullständig. Tyngdpunkten borde förläggas till utredning, som inskrivningsrevisionens ordförande ägde verkställa.

Ytterligare ett hithörande spörsmål har anmälts för Kungl. Maj:t. I en promemoria den 9 januari 1934 har *chefen för lantförsvarets kommandoexpedition* framhållit svårigheterna att bereda arbetstillfällen åt de alltmera stigande kontingenterna samvetsömma värnpliktiga samt ifrågasatt dels en återgång till den tidigare lagstiftningen med hänsynstagande allenast till de religiöst samvetsömma, dels ock en utvidgning av bestämmelserna rörande civilt arbete, så att sådant arbete skulle kunna få utföras icke blott för statens räkning utan jämväl i vissa fall för kommunala ändamål.

Chefen för generalstaben har instämt i de sålunda anförda synpunkterna.

Kungl. Maj:t har enligt vad utskottet inhämtat hittintills icke tagit ställning till vad som anförts i ovan omnämnda skrivelser från militära myndigheter.

I fråga om antalet värnpliktiga, vilka under åren från och med 1926, då gällande lag trätt i kraft, till och med 1933, det senaste för vilket fullständiga uppgifter för närvarande föreligga, beviljats tillstånd att fullgöra tjänstgöring enligt bestämmelserna i 1 § av förevarande lag, får utskottet hänvisa till följande tabell.

Uppgifter angående s. k. samvetsömma värnpliktiga.

År	Civilarbetare, § 1 b)			Övriga, § 1 a)			Summa		Summa
	av religiösa skäl	av etiska skäl	summa	av religiösa skäl	av etiska skäl	summa	av religiösa skäl	av etiska skäl	
1926	287	7	294	101	1	102	388	8	396
1927	268	3	271	64	1	65	332	4	336
1928	413	16	429	72	3	75	485	19	504
1929	383	8	391	61	1	62	444	9	453
1930	428	29	457	52	1	53	480	30	510
1931	432	106	538	49	—	49	481	106	587
1932	449	149	598	39	3	42	488	152	640
1933	540	270	810	1	—	1	541	270	811

Utskottet.

Av vad här ovan anförts framgår, att av olika militära myndigheter framställda förslag till ändringar beträffande nu gällande bestämmelser rörande samvetsömma värnpliktiga och deras tjänstgöring för närvarande äro föremål för Kungl. Maj:ts bedömning. Utskottet finner sig hava anledning förvänta, att Kungl. Maj:t i samband med behandlingen av nämnda framställningar kommer att taga under övervägande de åtgärder, vilka kunna vara erforderliga för att bereda ökad möjlighet att vid bedömandet av värnpliktigas ansökningar av det slag, varom här är fråga, skilja de fall, då samvetsbetänkligheterna grunda sig på en ärlig och varaktig övertygelse, från fall av annan art. Med hänsyn till vad sålunda anförts finner utskottet skäl icke föreligga för riksdagen att i anledning av nu ifrågasvarande motioner göra någon framställning i ämnet till Kungl. Maj:t.

Utskottet får fördenskull hemställa,

att förevarande motioner, I:111 och II:223, icke måtte föranleda till någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 8 maj 1934.

På andra lagutskottets vägnar:

K. G. WESTMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *K. G. Westman, Linder, Frändén, Sam Larsson, Gustaf Tamm, P. Sandström, Norman* och *Olof Carlsson*;

från andra kammaren: herrar *Hage, Wallerius, Olovson* i Västerås, *Holmström, Hansson* i Trollhättan, *Gardell* i Gahns, *Molander* och *Sandberg*.

Reservation

av herrar *Frändén, Gustaf Tamm, P. Sandström, Wallerius* och *Holmström*, vilka under hänvisning till motionerna i ärendet anfört följande:

Som av utskottets utlåtande framgår, ha olika militära myndigheter framställt förslag till ändringar beträffande nu gällande bestämmelser rörande s. k. samvetsömma värnpliktiga och deras tjänstgöring, vilka förslag, så vitt känt är, ännu icke föranlett någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Med hänsyn till den ökade omfattning, vari ansökningarna om befrielse från värnpliktens fullgörande i vanlig ordning särskilt från de s. k. etiskt samvetsömma under den senare tiden förekommit och de uppenbara missbruk, som därvid yppat sig, anse vi en skrivelse i ämnet till Kungl. Maj:t vara synnerligen påkallad och hemställa därför, att riksdagen måtte besluta,

att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om snara åtgärder i syfte att undanröja de uppenbara brister, som vidlåda lagen om värnpliktiga, vilka hysa samvetsbetänkligheter mot värnpliktens fullgörande i vanlig ordning, ävensom rörande bestämmelser om straffpåföljd för den, som obehörigt utnyttjar lagens föreskrifter eller lämnar medhjälpl därtill.